1e instantie Programmabegroting 2024 – 2027

Krachtige dorpen
Beweging en versterking van de sociale basis. Er komt steeds meer aanbod voor beweging en in dat kader richten we ons in 2024 op gezamenlijke ontmoetingsplekken voor iedereen in onze gemeente, waaronder speel-, beweeg- en ontmoetingsplekken met en voor onze inwoners. Per dorp is hier een budget van € 50.000 ter beschikking. Nog niet ieder dorp doet hieraan mee en we hopen dat hier verandering in komt.

Er komt meer bewegen voor ouderen en men kan zich opgeven voor valpreventie.

Anders inrichten collectieve vormen van basisondersteuning
In 2023 bent u gestart met de doorontwikkeling van de **Huiskamerplus**. Dit wilt u in het eerste halfjaar van 2024 evalueren en besluiten over het eventueel centraliseren in het belang van de kwaliteit.

Hier hebben we al vragen over gesteld. Het antwoord dat we kregen was: “In het eerste halfjaar van 2024 evalueren we de doorontwikkeling van de HK+ en op basis daarvan maken we een keuze. Een evt. centralisatie is een van de opties; een andere optie zou kunnen zijn het anders organiseren van de HK+ in meerdere dorpen.”

Democraten Roerdalen hebben al aangegeven het geen goede zaak te vinden als de huiskameprojecten uit de dorpen verdwijnen, want de mensen willen in eigen dorp blijven. Door centraliseren zullen de nodige vrijwilligers afhaken en hoe komen de mensen op het centrale punt. Huiskamerplus per dorp is voor de mensen beter. Er zullen waarschijnlijk ook mensen afhaken.

Operationeel doel: Herijking accommodatiebeleid vanuit de nota maatschappelijk vastgoed.
Hier hadden we vragen gesteld. Wat hebben onze accommodaties (dorpshuizen, voetbalparken, tennisvelden, jeugdhuizen, buitenbaden, aanleg Schepersheuvel) tot nu toe gekost?

Zijn alle afspraken afgerond en gerealiseerd, of moeten er nog zaken afgehandeld worden? En welke zijn dat?

Graag een financiële opgave per accommodatie.
Het antwoord dat we kregen was: “Op 20 april 2023 heeft in uw motie opgeroepen een gedegen evaluatieproces op gang te brengen over het doorlopen proces aangaande de uitvoering van het raadsbesluit van 9 januari 2014 “ontwikkeling maatschappelijk vastgoed 2014-2025. Middels een tussenbericht hebben wij u geïnformeerd omtrent de problematieken waar we organisatorisch (onderbezetting) mee van doen hebben. Om een totaalbeeld te kunnen geven op de gedetailleerd van uw vragen, vraagt dit veel research werk in de financiële jaarstukken en de tussenliggende besluitvormingen die er lopende het traject doorheen lopen. Op dit moment kunnen wij u hierover nog geen kant en klaar antwoord geven. De volledige financiële impact (wat heeft het tot nu toe gekost) kunnen wij u helaas op dit moment nog niet geven. Er wordt op dit moment met financiën hard aan gewerkt u hierover inzicht te verschaffen."

We vinden het jammer dat we nog geen concrete antwoorden hierover kunnen krijgen, of zelfs geen gedeeltelijke antwoorden.

En op onze vraag. Zijn alle afspraken afgerond en gerealiseerd, of moeten er nog zaken afgehandeld worden? En welke zijn dat? Hierop hebben we ook geen antwoord gekregen, Misschien dat hier wel al meer over te vertellen is.

Participatie, ondersteuning en zorg
In 2024 richten we ons op de thema's **jeugd en bestaanszekerheid**

In de programmabegroting staat: "Bestaanszekerheid is het kunnen vinden van rust en ruimte om je als mens te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving. Voorwaarden voor bestaanszekerheid zijn: voldoende en voorspelbaar inkomen, betaalbaar wonen, toegang tot betaalbare zorg en de mogelijkheid om een financiële buffer op te bouwen voor onverwachte uitgaven."

Ook hier hadden we vragen over gesteld.

Het antwoord was: "Wij stellen een aanpak voor over twee sporen. Het eerste spoor bestaat uit een concrete aanpak rondom inwoners met een financiële hulpvraag: de kansrijke richting van ontzorgen, begeleiden en nazorg als vertrekpunt. Vanuit één gezamenlijke benadering en aanbod (o.a. gemeentelijke regelingen).

Daarnaast benaderen we het onderwerp bestaanszekerheid als een maatschappelijke opgave. Een opgave van de samenleving, van onze dorpen. Niet alleen de gemeente en maatschappelijke organisaties hebben een rol als het gaat om het elkaar helpen, het nemen van brede maatschappelijke initiatieven en het op de kaart zetten van bestaanszekerheid met elkaar. We werken dit de komende periode samen met inwoners uit in een procesplan. Een maatschappelijke opgave is doelgericht, maar met onbekende uitkomst. Het is geen lineair proces, maar een beweging die groter wordt en van waaruit de deelnemers met initiatieven komen. Via een breed opgezet gesprek met de samenleving willen we de krachten bundelen en tot nieuwe aanpakken komen."

Het eerste spoor lijkt ons zeker haalbaar en te realiseren. Bij het tweede spoor komt echter meer kijken omdat de deelnemers zelf met initiatieven moeten komen. We hopen dat de ambtenaren hier ook de juiste snaren kunnen raken.

Ondanks alle goede bedoelingen moeten we toch weer onze zorgen uitspreken over de jeugdzorg. Al vanaf 2015 zijn we hiermee bezig en nu in 2023 hebben we er nog steeds onvoldoende grip op. De kosten blijven continue stijgen en er moet toch op enig moment gezegd worden dat het zo niet langer kan.

Reguliere werkzaamheden. De verwachting is dat de **kosten hulp bij het huishouden** opnieuw zullen stijgen met € 300.000.
Het totale bedrag dat we dan uitgeven aan hulp bij het huishouden is dan € 2.500.000,00. Het lijkt ons toch zinvol om hier als gemeenteraad nog eens over te praten en wellicht om te overwegen om de mensen toch inkomensafhankelijk te laten betalen. Dit onderwerp kan bij Roerdalen in Balans meegenomen worden. Nu betaalt iedereen € 19,00 per maand.

Veilige dorpen
Het educatiecentrum **Risk Factory** ontwikkelt zich verder. Zij focust op de beleving van gezondheid en veiligheid voor jongeren en senioren
Zij zijn nu ook al bezig met het onderwerp eenzaamheid, dat doen ze via een uitzending op de zender MAX. Verder gaan ze ook al de middelbare scholen, groep 2 bezoeken om informatie te verstrekken

over o.a. drugsgebruik en -handel en sexting, Daar staan wij positief tegenover. Voorkomen is beter dan achteraf bestrijden.

We zullen een pilot **spreekuur** opzetten waarbij onze **BOA's (Buitengewoon Opsporingsambtenaren)** één keer per week fysiek aanwezig zijn op een nog nader te bepalen locatie.

Dit vinden wij een uitstekende zaak want zo kunnen mensen direct problemen aankaarten. Het zou mooi zijn als u dit via RoerdalenNu kunt publiceren.

Economie, Natuur, Toerisme, Cultuur en Duurzaamheid
“Het doel is om nieuwe, duurzame mogelijkheden op het gebied van recreatie, toerisme, natuur, cultuur en wonen te creëren. Deze onderwerpen vormen de economische motor van onze gemeente.”

De **Omgevingswet** is al enkele jaren vooruit geschoven maar zoals het nu uitziet gaat hij per 1 januari 2024 in werking. Uiteindelijk moet het hele systeem vereenvoudigen en komt alle informatie op een punt terecht. Voor de mensen die een vergunning aanvragen zal het zeker even wennen zijn en waarschijnlijk komen er ook meer kosten bij kijken omdat men externe bureaus moet inschakelen.

Transitie Nationaal Park de Meinweg
Het Rijk wil dat de nationale parken groeien naar parken van een grotere omvang zodat een Nationaal Park niet alleen bestaat uit zeer waardevolle natuurgebieden (Natura2000), maar ook de omliggende gebieden omvat.

Het vernieuwde park verbindt de huidige Meinweg, het Swalmdal, het Roerdal, Vlootbeek en het tussenliggende landschap.

Hierover zijn de meningen verdeeld, want er zijn zorgen dat de Meinweg dan beschouwd gaat worden als recreatiegebied waar veel mensen naartoe komen. Zo kan de rust op de Meinweg verstoord worden en dat lijkt ons niet goed voor mens en dier. Het zal zomaar kunnen dat op termijn in het vernieuwde park geen verdere uitbreiding van bouw en uitbreidingsactiviteiten meer mogelijk zijn, we zetten door deze uitbreiding de deur op een kier, we liggen als gemeente dan immers in een nationaal park. En in een park horen dan ook geen zonnevelden.

Limburgs Programma Landelijk Gebied
De Provincie is aan zet om een tiental landelijke doelen te behalen en voegt hier nog een viertal Provinciale doelen aan toe. Samen vormt dit het Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG). De gemeente vertegenwoordigd Roerdalen in de Plattelandscoalitie, het overlegorgaan van de LPLG, om onze belangen in te brengen.

Kunt u ons aangeven welke de landelijke en provinciale doelen zijn?

Het grootschalig opwekken van duurzame energie
Recent is besloten dat er geen windturbines op de Meinweg komen en ook nergens in Roerdalen. Er is ook aangegeven dat er gezocht moet worden naar alternatieve energiebronnen. De techniek veranderd met de dag en we zullen verstandig moeten omgaan met het budget dat we hebben voor het onderzoek.

Dachten we eerst dat de zonnepanelen een gouden greep waren, zo zien we nu dat mensen in de toekomst moeten betalen als ze energie terug willen leveren. Maar dat houdt niet in dat we stil zitten.

Op dit moment werken we aan het faciliteren van 25MW (megawatt) zonneveld verdeeld over 2 projecten en het ontwikkelen van een eigen zonneveld van 7MW naast de stort in Montfort. Hiervoor zijn al budgetten opgenomen in de begroting en deze budgetten willen we ook doorzetten voor 2024. Voor ons eigen zonneveld zal er in 2024 een eenmalige investering gevraagd worden voor de realisatie hiervan. Voor ons is het wel van belang om te zijner tijd te controleren of dit project nog haalbaar is. Mocht de business case niet (meer) kloppen dan moeten we alsnog van dit project afzien.

Heeft u er al zicht op hoe hoog die investering zal zijn?

(Mede)bewind en programmatisch werken
Het Rijk schuift steeds meer taken naar de gemeenten. Punt is echter dat we mee moeten doen aan het ontwikkelproces om onze Roerdalense belangen te kunnen waarborgen.

“De ontwikkeling van een grote ondergrondse leidingenstrook door onze gemeente (**Delta Rhine Corridor**) is nog onzeker maar is zo’n situatie. Deze leidingenstrook doorkruist de Meinweg, het Roerdal en Munnichsbos. Hoewel wij begrijpen dat deze ontwikkeling kansen biedt voor de verduurzaming van Limburg heeft het realiseren van de corridor een grote impact op onze gemeente. De corridor doorkruist onze bebouwde omgeving, ons buitengebied, twee Natura 2000 gebieden, waaronder het Nationaal Park de Meinweg, en diverse plekken met hoge gebieds- en natuurwaarden.”

Laten we hopen dat er een alternatieve route gekozen wordt voor de aanleg van de Delta Rhine Corridor, zodat onze natuur intact kan blijven.

Woonomgeving
Het Rijk trekt steeds meer de regie naar zich toe. We zien grote opgaven op ons afkomen vanuit het Rijk. Het bouwen naar de landelijke behoefte krijgt prioriteit boven de lokale c.q. de regionale woonbehoefte.

Bouwen wordt lastig, denk aan de gestegen kosten voor materialen, de gestegen hypotheekrente, en een tekort aan bouwvakkers, dat is ontstaan door in het verleden zo goed als niet te bouwen.

Hoe krijgen we de woningcorporaties weer zover dat zij sociale woningbouw gaan plegen? De grond wordt vaak aangekocht voor een lage prijs en daarna stokt het. Kunnen we hier ook maatregelen nemen, dat wanneer er binnen een x-tijd niet gestart wordt met de bouw de corporatie de grond weer tegen dezelfde prijs terug moet leveren aan de gemeente? Deze bouwgrond dan particulier verkopen, hier een constructie (bijv. erfpacht) voor bedenken, dan kunnen mensen met een kleinere beurs toch een eigen huis bouwen.
In 2023 wordt regionaal gestart met het uitvoeren van een woonzorganalyse om de behoefte en het aanbod van **zorgwonen** in de breedste zin van het woord in beeld te brengen. In 2024 worden de resultaten opgeleverd en geanalyseerd.

Kunt u aangeven wat u exact verstaat onder zorgwonen? De bejaardenhuizen zijn van rijkswege afgeschaft, gaat het toch weer die kant op, of zijn er andere mogelijkheden? We nemen aan dat de mensen die gaan zorgwonen wel nog de regie over hun eigen manier van wonen hebben?

Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen
Het digitale meldsysteem FIXI is helaas nog niet bij iedereen bekend. Het is goed om dit systeem te gebruiken als iets niet in orde is, bijvoorbeeld kapotte straatlampen o.i.d.

Ontwikkeling groenbedrijf
De Westrom-mensen die sinds 1 januari 2020 gedetacheerd zijn bij Roerdalen kunnen zodra de nieuwe gemeenteloods klaar is daarheen verhuizen. Door de instroom van deze mensen kan het werk flexibeler uitgevoerd worden. Waarbij ook de efficiency niet uit het oog verloren mag worden.

Om de bezetting van de groen-onderhoudsdienst op peil te brengen en te houden is er dringend behoefte aan (blijvende) nieuwe instroom van medewerkers. Hiervoor zorgt de Outdoor Campus Roerdalen en is samenwerking gezocht met het Praktijk- en Speciaal onderwijs in Roermond.

Kunt u ons aangeven hoeveel mensen hierdoor al bij ons in dienst gekomen zijn?

Samen met voetbalverenigingen verledden van de veldverlichting
Met de verenigingen (SNA, FC Roerdalen en OranjeBlauw ’15) werkt u nog aan het verledden van velden.

Kunt u aangeven wanneer die verenigingen aan de beurt komen? Is daar al een planning voor?

In het programma staat dat in 2024 het **fietspad Rothenbacherweg** aangelegd gaat worden. Hier vragen wij al jaren om en het verheugt ons dat u nu zover bent dat het fietspad ook daadwerkelijk aangelegd kan worden.

Bestuur, organisatie en dienstverlening
Vanaf 2024 werken we vanuit een nieuwe organisatiestructuur met minder teams, 4.

Communicatieve organisatie en toegankelijke dienstverlening waardoor inwoners zich gehoord, geholpen en betrokken voelen.

Ondanks dat al de nodige stappen genomen zijn, moeten er nog veel stappen volgen, denk bijvoorbeeld aan het schrijven in heldere taal. Duidelijk en eenvoudig zodat we de brieven goed kunnen lezen en het helder is wat er staat.

Er wordt onderzoek gedaan naar de digitale toegankelijkheid, maar alleen met digitale dienstverlening zijn we er niet. Voor de jongeren zijn de digitale systemen geen probleem, maar we hebben een steeds groter wordend aantal ouderen die er niet handig in zijn. We pleiten dus voor deze doelgroep om toegankelijkheid op het gemeentehuis, spreekuur, en toesturen van informatie via papier.

Algemene middelen
U schrijft in het programma.
“Wij willen een sluitende begroting met een gezond meerjarenperspectief.

Helaas heeft de tijd ons ingehaald. Door de hoge inflatie zijn de kosten fors toegenomen. Tevens worden door de plannen van het Rijk de inkomsten vanaf 2026 ook nog eens fors verlaagd. Hierdoor verwachten we vanaf 2024 en verder forse tekorten."

Bovenstaande constateringen zijn de nu voorliggende feiten. We moeten zorgen dat we anders en misschien wel selectiever met ons geld omgaan.

Moet alles tegelijkertijd of kan bij een project eerst bekeken worden wat het gaat kosten, wat het gaat opbrengen en wat het eindresultaat moet worden. Kijk dan pas naar het volgende project, want het kan zondermeer zijn dat niet alle ambities waargemaakt kunnen worden. Het ontbreken van geld of menskracht kan daarvoor een oorzaak zijn.